

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 26.2.2025
COM(2025) 85 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Aftalen om ren industri: En fælles køreplan for dekarbonisering og konkurrenceevne

1. Indledning

Europas industrigrundlag er afgørende for vores identitet og vores konkurrenceevne. Vores kontinent har en rig industriel arv. I årtier har vores industrier stået i spidsen for de teknologiske fremskridt. De har drevet den økonomiske vækst og opretholdt vores sociale model. De har nu brug for lyse udsigter, og Europa er med sine mange styrker det rette sted. Vi har talenterne, iværksætterne, virksomhedsejerne, arbejdstagerne og forbrugerne. Vi har evnen til at fremme innovation og skabe globale fremskridt. Og vi har en stærk social markedsøkonomi, der understøttes af forudsigelige retlige rammer. Der er ingen modstandsdygtig økonomi uden en robust industriel komponent.

Europa kæmper imidlertid med stigende geopolitiske spændinger, langsom økonomisk vækst og teknologisk konkurrence. I denne nye æra er en strategi for konkurrenceevne og dekarbonisering også klart en sikkerhedsmæssig nødvendighed. EU skal hurtigst muligt tage tre udfordringer op på én gang: en klimakrise og dens konsekvenser, konkurrenceproblemer og opnåelse af økonomisk modstandsdygtighed. Som det fremgår af Draghirapporten¹ og konkurrenceevnekompasset², er dekarboniseringspolitikker en stærk drivkraft for vækst, når de er vel integreret i industri-, konkurrence- og handelspolitikken samt i den økonomiske politik. Vores industrier, navnlig dem, der står over for høje energipriser og hård global konkurrence, står over for eksistentielle udfordringer. Vi risikerer at blive overhalet af andre store aktører med hensyn til produktivitetsvækst. Det er nødvendigt med en indsats her og nu.

Europa har derfor brug for en forretningsplan, der skaber forandring. Aftalen om ren industri samler klimaindsatsen og konkurrenceevnen i én overordnet vækststrategi. Den er et tilsagn om at fremskynde dekarbonisering, genindustrialisering og innovation, på samme tid og på tværs af hele kontinentet, og samtidig styrke Europas modstandsdygtighed. Den skal give den europæiske industri et stærkere forretningsmæssigt grundlag for store klimaneutrale investeringer i energiintensive industrier og cleantech.

Vores mål er at øge bæredygtig og modstandsdygtig produktion i Europa. EU har udarbejdet en ambitiøs ramme med henblik på at blive en dekarboniseret økonomi inden 2050. Vi vil holde kursen, herunder via et mellemliggende 2040-mål om en nettoreduktion af drivhusgasemissionerne på 90 %. Rammen kan fremme konkurrenceevnen, da den giver sikkerhed og forudsigelighed for både virksomheder og investorer. Dette skal ske ved at pleje konkurrencedygtige producenter, der fremmer dekarbonisering gennem innovation, skaber kvalitetsjob og bidrager til vores åbne strategiske autonomi, med fuld respekt for og anvendelse af princippet om teknologineutralitet for medlemsstaterne, hvor det er relevant.

Der vil hovedsagelig blive fokuseret på to tæt forbundne sektorer. For det første **energiintensive industrier**, som har brug for omgående støtte til dekarbonisering og elektrificering og til at imødegå høje energiomkostninger, illoyal global konkurrence og komplekse regler, som skader deres konkurrenceevne. For det andet **cleantech-sektoren**, som er omdrejningspunkt for den fremtidige konkurrenceevne og nødvendig for industriel omstilling, cirkularitet og dekarbonisering. Det er absolut nødvendigt at handle, både for at nå vores mål om klimaneutralitet, absorbere emissioner og opretholde vandresiliens og for at

¹ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.

² COM (2025) 30.

sikre, at morgendagens teknologier produceres i EU, og at vi bevarer vores evne til at levere løsninger.

Cirkularitet vil være en prioritet. Det er afgørende for at maksimere EU's begrænsede ressourcer, reducere afhængigheden og øge modstandsdygtigheden. Cirkularitet reducerer affald, sænker produktionsomkostningerne, nedbringer CO₂-emissionerne og skaber en mere bæredygtig industriel model, der gavner miljøet og forbedrer den økonomiske konkurrenceevne. Ambitionen med aftalen om ren industri er at gøre EU til verdens førende inden for cirkulær økonomi senest i 2030.

For at skabe et blomstrende nyt europæisk industrielt økosystem for vækst og velstand er det vigtigt at bevæge sig ud over traditionelle siløløsninger og se på hele værdikæden. Der er seks forretningsmæssige drivkræfter: 1) energi til overkommelige priser, 2) førende markeder, 3) finansiering, 4) cirkularitet og adgang til materialer, 5) globale markeder og internationale partnerskaber og 6) færdigheder. Disse bør suppleres med foranstaltninger vedrørende horisontale katalysatorer, der er nødvendige for en konkurrencedygtig økonomi: mindskelse af bureaukratiet, fuld udnyttelse af det indre markedets omfang, herunder gennem gradvis integration af kandidatlandene, fremme af digitalisering, fremskyndelse af udbredelsen af innovation, fremme af kvalitetsjob og bedre koordinering af politikker på EU-plan og nationalt plan.

Aftalen om ren industri er en bekræftelse af EU's engagement i klimamålene, idet den tilbyder klare forretningsmæssige incitamenter for industrien til at dekarbonisere i Europa. Europas industrigrundlag er afgørende for vores velstand og konkurrenceevne. De foreslåede foranstaltninger er resultatet af et aktivt engagement fra industriens ledere, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet under Antwerperklæringen om en europæisk industriaftale og dialogerne om omstillingen til ren energi³. Vores forslag er direkte skræddersyet til deres behov. **På dette afgørende tidspunkt for den europæiske industri** har aftalen om ren industri til formål at åbne et nyt kapitel i Europas industrielle historie, der er kendetegnet ved vækst, modstandsdygtighed og lederskab på den internationale scene.

2. Adgang til økonomisk overkommelig energi

Da de gennemsnitlige energipriser i Europa er højere end vores handelspartnerses, er sikring af energi til overkommelige priser en afgørende forudsætning for vores industris konkurrenceevne, navnlig for energiintensive sektorer. **Adgang til energi til overkommelige priser er derfor en hjørnesten i aftalen om ren industri.**

Europas afhængighed af importerede fossile brændstoffer er hovedårsagen til disse højere og mere svingende energipriser. Situationen er blevet forværret af den seneste energikrise og Ruslands anvendelse af gasforsyningen som våben. Den nuværende geopolitiske og markedsmæssige usikkerhed øger investeringsomkostningerne, som lægges over på forbrugerne.

Dertil kommer, at mere strukturel ineffektivitet i elektricitetssystemet øger energiomkostningerne og påvirker de europæiske industriers energiregninger. Utilstrækkelige sammenkoblinger og netinfrastruktur samt begrænset integration og fleksibilitet i energisystemet hindrer yderligere integration af billigere dekarboniserede energikilder og

³ COM (2024)163 final.

begrænser EU's modstandsdygtighed over for trusler. Digitalisering, herunder AI-drevne intelligente net og IoT-baseret energiovervågning, vil være afgørende for at sikre integration af energisystemer, støtte netforvaltning i realtid, forbedre fleksibiliteten på efterspørgselsiden og muliggøre prædiktiv vedligeholdelse af kritisk infrastruktur. **EU skal gøre fremskridt i retning af elektrificering og et fuldt integreret indre marked for energi.**

For at reducere energiomkostningerne i EU er vi nødt til at fremskynde elektrificeringen og omstillingen til ren, EU-produceret energi, fuldføre vores indre energimarked med fysiske sammenkoblinger og anvende energi mere effektivt. Vi er nødt til at gennemføre en egentlig energiunion til gavn for alle. Med henblik herpå vedtages der i dag en **handlingsplan for energi til overkommelige priser**⁴. Den omfatter foranstaltninger til at sænke energiregningerne for industrier, virksomheder og husholdninger på kort sigt, samtidig med at de nødvendige strukturreformer fremskyndes.

Med medlemsstaternes og den private sektors samarbejde vil handlingsplanen have en forandrende virkning, der respekterer princippet om teknologineutralitet. Størstedelen af handlingsplanen vil blive gennemført allerede i 2025. Videregivelse af fordelene ved billigere energi til slutbrugerne vil støtte industriens forretningsgrundlag for investering i elektrificering og dekarbonisering. Investorerne ønsker også sikkerhed. De nationale energi- og klimaplaner er vigtige redskaber til at sikre opnåelse af EU-mål og støtte strategiske investeringer. Desuden bør medlemsstaternes nationale strategier for at nå klima- og energimålene for 2030 hurtigst muligt omsættes til konkrete tiltag.

I handlingsplanen er tre flagskibe særlig relevante for industrien: 1) sænkning af energiregningerne, 2) fremskyndelse af udrulningen af ren energi og elektrificering med afsluttede sammenkoblinger og net samt ren produktion og 3) sikring af velfungerende gasmarkeder.

2.1. Lavere energiregninger

En sænkning af omkostningerne ved elforsyning begynder med en **fuldstændig gennemførelse af de reformer, der blev indført i den nyligt vedtagne udformning af elmarkedet**⁵, samt med fremme af **energieffektivitet**. En hurtig stigning i antallet af elkøbsaftaler, herunder grænseoverskridende elkøbsaftaler, og differencekontrakter er afgørende for at gøre produktionen af ren energi mere attraktiv for industrielle brugere og de endelige energiregninger mindre afhængige af fossile brændstoffer med flygtige priser på kortsigtede markeder.

Der kan gøres mere for at støtte udbredelsen af elkøbsaftaler. **Kommissionen lancerer i dag sammen med Den Europæiske Investeringsbank (EIB) et pilotprogram for erhvervselkøbsaftaler om vedvarende energi** med et vejledende beløb på 500 mio. EUR. Inden for rammerne af dette pilotprojekt vil EIB modgarantere en del af de elkøbsaftaler, der indgås af virksomheder, helst SMV'er og midcapselskaber samt energiintensive industrier, med henblik på langsigtede indkøb af elproduktion. I overensstemmelse med tilgangen i udformningen af elmarkedet vil Kommissionen samarbejde med EIB om at fremme elkøbsaftaler på en teknologineutral måde. **EIB vil også indføre en pakke om fremstilling af netkomponenter**, så den europæiske forsyningskæde kan yde modgarantier til producenter af

⁴ COM (2025) 79 final.

⁵ Direktiv (EU) 2024/1711, forordning (EU) 2024/1747.

netkomponenter. Det vejledende beløb vil være mindst 1,5 mia. EUR. Pakken vil give disse virksomheder den nødvendige sikkerhed, så de kan øge produktionen. EIB-Gruppen vil fortsat øge tempoet i energiinvesteringerne, som den gjorde det for nylig under REPowerEU.

Kommissionen vil senest i juni 2025 forenkle statsstøttere reglerne for at fremskynde udrulningen af vedvarende energi, udbrede industriel dekarbonisering og sikre tilstrækkelig kapacitet til fremstilling af cleantech i Europa⁶. Kommissionen vil i fuld anerkendelse af medlemsstaternes ret til at træffe afgørelse om energimikset vurdere statsstøtten til nukleare forsyningskæder og teknologier i overensstemmelse med traktaten og med hensyn til teknologineutralitet. **Kommissionen vil yde vejledning til medlemsstaterne i udarbejdelse af differencekontrakter**, herunder deres potentielle **kombination med elkøbsaftaler**, i overensstemmelse med statsstøttere reglerne. Dette vil blive kombineret med Kommissionens vedtagelse af nye **regler om grænseoverskridende langsigtet kapacitetstildeling** senest i 2026. Disse regler vil yderligere sætte store industrielle forbrugere i stand til at sikre den elproduktion, de har brug for. Dette vil også bidrage til at udvikle forwardmarkeder og skabe en mere sikker forsyning af elektricitet på lang sigt. Desuden vil Kommissionen indhente medlemsstaternes synspunkter om et instrument for ren fleksibilitet baseret på elkøbsaftaler og industriens tilsagn om at forbruge ren elektricitet, som udformes på en måde, der i tilstrækkelig grad begrænser risikoen for konkurrenceforvridninger og støttekapløb i det indre marked som krævet i statsstøttere reglerne.

Industrielle forbrugere har et stort potentiale til at tilpasse efterspørgslen til udbuddet af billig ren energi og forbruge mere, når priserne er lave, og forbruge mindre, når de er høje. Levering af produkter, der er skræddersyet til forskellige industrielle og andre forbrugeres behov, kan gøre det muligt for industrien på frivillig basis at opnå øjeblikkelige besparelser på deres energiregninger. Kommissionen vil senest i fjerde kvartal af 2025 udarbejde **retningslinjer til medlemsstater og detailhandlerne om fremme af godtgørelse af fleksibilitet i detailkontrakter**.

Som et første skridt bør medlemsstaterne hurtigst muligt afslutte forhandlingerne om energibeskatningsdirektivet⁷ for at gøre afgiftsrammen mere befordrende for elektrificering og ikke tilskynde til anvendelse af fossile brændstoffer. For at hjælpe industrien på kort sigt, navnlig den energiintensive industri, der investerer i dekarbonisering, bør medlemsstaterne også sænke afgiftssatserne for elektricitet og afskaffe afgifter, der finansierer politikker, som ikke vedrører energi. Energibeskatningsdirektivet gør det muligt at sænke elbeskatningen ned til nul for energiintensive industrier. I den forbindelse **vil Kommissionen fremsætte en henstilling om, hvordan man effektivt kan sænke afgiftssatserne på en omkostningseffektiv måde**. Med hensyn til netafgifter vil Kommissionen fremsætte en **henstilling og vejledning om en harmoniseret udformning af takstmetoder** for netafgifter og, deres effektivitet taget i betragtning, foreslå ny lovgivning.

Et effektivt netsystem sikrer, at energien strømmer fra det sted, hvor den produceres, til det sted, hvor der er behov for den, og sikrer, at alle drager fordel af energi til den bedste pris. Kommissionen vil fremlægge en **europæisk netpakke** for bl.a. at forenkle de transeuropæiske energinet, sikre grænseoverskridende integreret planlægning og gennemførelse af projekter, navnlig om samkøringslinjer, strømline tilladelser, forbedre planlægningen af distributionsnet,

⁶ Se afsnit 4.3 for yderligere oplysninger.

⁷ COM/2021/563 final.

fremme digitalisering og innovation samt øge synligheden og prioriteringen af produktionsforsyningsbehovene, også på grundlag af tiltag fra nethandlingsplanen.

Da naturgas generelt forventes at forblive den vigtigste prissætter for elektricitet i de kommende år i EU, er Kommissionen rede til at støtte medlemsstaterne, når de udformer statsstøtteforanstaltninger. Dette vil gøre det muligt for medlemsstaterne at håndtere ekstreme prisstigninger og ekstraordinære prismiljøer og afkoble omdannelsen af høje gaspriser til elpriser på grundlag af gennemprøvede modeller i nødsituationer.

2.2. Fremskyndelse af udrulning og fremstilling af ren energi

Energiintensive industrier har brug for en stabil og sikker forsyning af ren energi til overkommelige priser. **Det er afgørende at reducere fristerne for udstedelse af tilladelser til etablering af net, energilagring og projekter vedrørende vedvarende energi.** Indtil videre har kun syv medlemsstater givet meddelelse om fuld gennemførelse af de mere strømlinede tilladelsesregler i det nye direktiv om vedvarende energi. Indvirkningen på udrulningen i disse lande har været klar og positiv. Alle medlemsstater bør udnytte denne mulighed bedst muligt, da dette vil bringe mere billig elektricitet til systemet. Kommissionen vil som et øjeblikkeligt resultat støtte medlemsstaterne i gennemførelsen af den eksisterende lovgivning om energitilladelser. Den vil udveksle bedste praksis og anbefalinger og indlede en gennemførelsesdialog om energitilladelser.

Langvarige tilladelsesprocedurer er også et stort problem for energiintensive industrier, der ønsker at elektrificere. Derfor vil Kommissionen i den kommende **retsakt om fremskyndelse af industriel dekarbonisering foreslå konkrete foranstaltninger til at afhjælpe flaskehalse i forbindelse med udstedelse af tilladelser vedrørende industriel adgang til energi og industriel dekarbonisering**, samtidig med at miljøbeskyttelsen opretholdes, og menneskers sundhed beskyttes. Disse foranstaltninger vil bygge på erfaringerne fra nødforordningen om tilladelser⁸, direktivet om vedvarende energi⁹, TEN-E-forordningen¹⁰, forordningen om kritiske råstoffer¹¹ og forordningen om nettonulindustri¹². For visse foruddefinerede områder til fremskyndelse og i tilfælde af tungtvejende offentlig interesse kan dette lettes ved hjælp af foranstaltninger såsom stiltiende godkendelse af visse administrative afgørelser i tilladelsesprocessen, hvis dette princip findes i det nationale retssystem, og one-stop-shops for udviklere.

Digitalisering spiller en vigtig rolle i tilladelsesprocessen. Den kan fremskynde procedureerne og skabe større forudsigelighed med hensyn til tidsplanen. Kommissionen vil yderligere tilskynde til anvendelse af dataområder, EU's rumbaserede data og tjenester og kunstig intelligens for at sikre, at forskellige datasæt, herunder geologiske data, geografiske data, data om kortlægning af naturlige økosystemer og emissionsdata, er let tilgængelige for de nationale myndigheder, hvilket fremmer beslutningstagningen.

⁸ Rådets forordning (EU) 2022/2577.

⁹ Direktiv (EU) 2023/2413.

¹⁰ Forordning (EU) 2022/869.

¹¹ Forordning (EU) 2024/1252.

¹² Forordning (EU) 2024/1735.

2.3. Sikring af velfungerende gasmarkeder, der leverer resultater

Prisen på importeret naturgas har direkte indvirkning på både gas- og elpriserne i EU. For at mindske prisvolatiliteten og spekulationen skal markederne fungere korrekt. Der er behov for et fuldt myndighedstilsyn og et tæt samarbejde mellem energimyndighederne og de finansielle myndigheder for at forhindre markedsmanipulation og lukke eventuelle smuthuller i forbindelse med manglende gennemsigtighed, informationsasymmetri og risiko for markedskoncentration.

Tidligere på måneden oprettede Kommissionen en **taskforce for gasmarkedet, som skal foretage en grundig gennemgang af EU's naturgasmarkeder** og om nødvendigt træffe foranstaltninger til at sikre, at de fungerer optimalt, og forhindre handelspraksis, der forvrider markedsbaseret prisfastsættelse, på grundlag af erfaringerne fra energikrisen. Kommissionen vil iværksætte en bred høring af interessenter for at vurdere behovet for yderligere lovgivningsmæssige ændringer for at sikre et fuldt og gnidningsløst myndighedstilsyn, tilpasse og styrke reglerne for energi og finansielle markeder (MiFID/REMIT¹³) og mindske den administrative byrde for virksomheder, der handler på de finansielle markeder for energi (fælles rapportering). Høringen vil omfatte forskellige aspekter af reguleringsstrukturen¹⁴, energimyndighedernes og de finansielle tilsynsmyndigheders fælles tilsynsmetode og oprettelsen af en fælles harmoniseret database med alle relevante markedsdata med fuld adgang for alle reguleringsmyndigheder. Der vil blive fremlagt en rapport senest i fjerde kvartal af 2025.

Desuden kan bedre koordinering mellem medlemsstaterne og mere fleksible fyldningsforløb med støtte fra Kommissionen bidrage til at mindske systemstress og undgå markedsforvriddninger i forbindelse med **genopfyldning af gaslagrene**, ligesom det kan støtte genopfyldning på bedre indkøbsbetingelser og give forsyningssikkerhed.

Flagskibsforanstaltninger – Adgang til energi og infrastruktur til overkommelige priser	Tidsplan
Handlingsplan for energi til overkommelige priser	Første kvartal 2025
EIB-pilotprojekt, der tilbyder finansielle garantier til aftagerledet i elkøbsaftaler med fokus på SMV'er og energiintensive industrier	Andet kvartal 2025
Lovgivningsforslag om forlængelse af forordningen om gaslagring	Første kvartal 2025
Statsstøtteramme for aftalen om ren industri	Andet kvartal 2025
Henstilling om netafgifter	Andet kvartal 2025
Retsakt om fremskyndelse af industriel dekarbonisering	Fjerde kvartal 2025

¹³ Forordning (EU) nr. 2011/1227 og direktiv (EU) 2014/65.

¹⁴ Herunder de parametre, der regulerer anvendelsen af den såkaldte undtagelse for accessoriske aktiviteter, reglerne om afbrydere af kredsløb og positionslofter, de krav, der gælder for markedspladser og markedsdeltagere, samt visse aspekter af spotmarkedernes funktion (f.eks. anvendelse af krav svarende til kravene i det finansielle regelsæt på spotenergibørser).

Hurtigere udstedelse af tilladelser til industriel adgang til energi og industriel dekarbonisering	
Henstilling om energibeskatning	Fjerde kvartal 2025
Vejledning om udformning af differencekontrakter, herunder om kombination af differencekontrakter og elkøbsaftaler	Fjerde kvartal 2025
Vejledning om fremme af godtgørelse for fleksibilitet i detailkontrakter	Fjerde kvartal 2025
Pakken om europæiske net	Første kvartal 2026
Nøgleresultatindikator – Øget elektrificeringsgrad for hele økonomien fra de nuværende 21,3 % til 32 % i 2030¹⁵ Nøgleresultatindikator – Årlig installation af en kapacitet på 100 GW elektricitet fra vedvarende energikilder frem til 2030¹⁶.	

3. Førende markeder: fremme af rent udbud og ren efterspørgsel

Opbygning af et forretningsmæssigt grundlag for dekarboniserede produkter kræver også konkrete foranstaltninger på efterspørgselsiden. Virksomhederne vil kun foretage de nødvendige investeringer, hvis de er sikre på, at der er et marked for deres produkter.

Aftalen om ren industri vil skabe betingelserne for, at denne efterspørgsel kan opstå. Skabelsen af førende markeder for europæiske rene teknologier og produkter vil bringe EU i en bedre position som en global leder inden for omstillingen til ren energi. Det vil også øge konkurrenceevnen i vigtige rene sektorer og give garantier for bæredygtig fremstilling af rene produkter og for beskæftigelse. Førende markeder fremmer stordriftsfordele, reducerer omkostningerne og gør bæredygtige alternativer mere tilgængelige for både forbrugere og virksomheder. Denne øgede efterspørgsel tilskynder industrien til at fremskynde deres omstilling til renere og mere cirkulære produktionsmetoder, hvilket styrker både miljømæssige og økonomiske fordele.

De nye foranstaltninger supplerer udrulningen af EU's mangeårige mål om at skabe et marked for opsamlet kulstof. Gennemførelsen af strategien for industriel kulstofforvaltning¹⁷ vil opbygge forretningsgrundlaget for denne permanente kulstoffjernelse for at kompensere for de resterende emissioner fra sektorer, hvor det er vanskeligt at nedbringe emissionerne, herunder i forbindelse med revisionen af ETS-direktivet¹⁸ i 2026. Der vil blive udviklet foranstaltninger til at anerkende anvendelsen af opsamlet kulstof i en bredere vifte af produkter og forhindre dobbelttælling af indlejrede CO₂-emissioner, hvis affaldsforbrænding medtages i EU's emissionshandelssystem (ETS). Dertil kommer, at Kommissionen vil støtte fremskyndelsen af udvikling og ibrugtagning af små modulære reaktorer.

3.1. Ikkeprisrelaterede kriterier i forbindelse med offentlige indkøb og incitamentter til private indkøb

¹⁵ Eurostat-data, jf. SWD(2025) 11 final.

¹⁶ Eurostat:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_inf_epc__custom_15272393/default/table?lang=en.

¹⁷ COM(2024) 62 final. Dette vil kræve, at medlemsstaterne anerkender CO₂-opsamlingsprojekter som strategiske i forbindelse med gennemførelsen af forordningen om nettonulindustri, og at olie- og gasselskaber tilvejebringer en CO₂-lagringskapacitet på 50 mio. ton senest i 2030.

¹⁸ Direktiv (EU) 2023/959.

Politikker for offentlige indkøb er et effektivt instrument til at hjælpe med at overvinde hindringer for markedsadgang og støtte bæredygtige og modstandsdygtige industrielle økosystemer, arbejdspladser og værdiskabelse i EU. Målrættede mandater og ikkeprisrelaterede kriterier for bæredygtighed, modstandsdygtighed og EU-indhold i overensstemmelse med Unionens internationale retlige forpligtelser kan tilpasse de nationale udgifter til EU's bredere dagsorden for dekarbonisering og konkurrenceevne og sikre, at offentlige udgifter gavner, innovation, bæredygtighed, velstand og skabelse af job af høj kvalitet. Dette vil også være et klart incitament for producenterne til at øge den bæredygtige og modstandsdygtige produktion.

Med forordningen om fremskyndelse af industriel dekarbonisering vil der blive indført kriterier for modstandsdygtighed og bæredygtighed for at fremme ren europæisk forsyning til energiintensive sektorer. Disse kriterier (eksempelvis for ren energi, cirkularitet og cybersikkerhed) vil styrke efterspørgslen efter EU-fremstillede rene produkter, bygge på erfaringerne med forordningen om nettoindustri for cleantech, fremme innovation samt EU's miljømæssige og sociale standarder og sikre lige vilkår. Dette kunne udvide anvendelsen af ikkeprisrelaterede kriterier til at omfatte EU-budgettet, nationale støtteprogrammer samt offentlige og private indkøb til gavn for energiintensive industrier¹⁹.

Ud over dette kortsigtede signal vil Kommissionen fremsætte et forslag om at revidere rammen for offentlige indkøb i 2026. Dette vil muliggøre kriterier for bæredygtighed, modstandsdygtighed og europæiske præferencer i EU's offentlige udbud for så vidt angår strategiske sektorer. Revisionen vil konsolidere og præcisere samspillet mellem bestemmelserne om offentlige indkøb i forskellige retsakter for at gøre det mere enkelt for de ordregivende myndigheder at anvende dem. Alle forvaltningsniveauer, fra nationalt til lokalt niveau, skal kunne anvende dem. Disse kriterier vil også blive udvidet for at tilskynde til private indkøb gennem foranstaltninger såsom livscyklusbaserede præstationsnormer for CO₂-emissioner.

Private indkøb kan potentielt forme efterspørgslen betydeligt. Som det allerede er tilfældet andre steder i verden, og som det også anbefales i Draghirapporten, vil Kommissionen vurdere, hvordan krav og ikkeprisrelaterede kriterier kan medtages i relevant produktlovgivning for eksempelvis kulstoffattigt stål, vedvarende energi eller bæredygtige battericeller til biler og virksomhedsvognparker og i bygningsreglementer. Der skal være en klar forbindelse mellem incitamenter til dekarbonisering og industriens indsats for cirkularitet. Produktmærkning af industriprodukter, ledsaget af de rette incitamenter, er et effektivt redskab til at fremskynde omstillingen til dekarboniseret produktion og sikre, at producenterne kan opnå den "grønne præmie" og generere et afkast af deres dekarboniseringsinvesteringer. Sammenkædning af dette mærke med offentlige indkøb vil tilskynde producenterne til at anvende det.

Ved forordningen om fremskyndelse af industriel dekarbonisering vil der blive udviklet et frivilligt mærke for industriprodukters kulstofintensitet, idet overlappning undgås, baseret på en enkel metode med ETS-data og CBAM-metoden. Dette bør danne grundlag for yderligere engagement i det internationale arbejde med måling af kulstofintensitet. Af hensyn til hastigheden vil Kommissionen begynde med stål i 2025. Udgangspunktet vil være eksisterende rapporter fra industrien. Der vil blive oprettet et mærke for cement i henhold til byggevarerforordningen²⁰, og der vil snart blive indgivet en standardiseringsanmodning. Sådanne mærker vil gøre det muligt for industriproducenter at skelne mellem kulstofintensiteten i deres industriproduktion og drage fordel af målrettede incitamenter, f.eks.

¹⁹ Se den industrielle dekarboniseringsbank.

²⁰ Forordning (EU) nr. 305/2011.

til rent stål. De kan også anvendes af medlemsstaterne til at udforme skatteincitamer og andre støtteordninger i overensstemmelse med statsstøtteregele.

Sideløbende vil Kommissionen fortsætte **udarbejdelsen af en omfattende livscyklusvurdering**, der bygger på det frivillige mærke i henhold til retsakt om fremskyndelse af industriel dekarbonisering, hvor det er relevant. Mærket vil ligeledes gavne forbrugerne med hensyn til relevante produkters CO₂-fodaftryk takket være eksisterende lovgivning (f.eks. forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter²¹, byggevarerforordningen og sektorspecifik lovgivning for f.eks. batterier eller bygninger).

En styrkelse af disse dekarboniseringsincitamer kræver også, at der tages hånd om udbredelsen af forskellige CO₂-regnskabsmetoder i EU og på internationalt plan, da de er en kilde til forvirring for EU-virksomheder, der står i spidsen for udviklingen af renere produkter. Kommissionen vil arbejde på at **forenkle og harmonisere kulstofregnskabsmetoder** og inden fjerde kvartal af 2025 indkredse prioriterede områder og muligheder for forenkling, harmonisering og solid verifikation.

3.2. Fremme af udbredelsen af vedvarende og kulstoffattig brint

Brint spiller en central rolle i dekarboniseringen af vores energisystem i EU, navnlig i de sektorer, hvor elektrificering endnu ikke er en holdbar løsning. En klar lovramme er af afgørende betydning. **Kommissionen vil derfor i første kvartal af 2025 vedtage en delegeret retsakt om kulstoffattig brint** for at præcisere reglerne for produktion af kulstoffattig brint på en pragmatisk måde og skabe sikkerhed for investorerne.

For at mindske risikoen og fremskynde udbredelsen af brintproduktion i EU vil Kommissionen iværksætte en tredje indkaldelse under Den Europæiske Brintbank i andet kvartal af 2025 med et budget på op til 1 mia. EUR og tilskynde medlemsstaterne til at anvende Kommissionens platform for auktioner som en tjeneste, f.eks. ved at lette anvendelsen af ubrugte EU-midler.

Desuden vil lanceringen af brintmekanismen under Den Europæiske Brintbank i andet kvartal af 2025 mobilisere og forbinde aftagere og leverandører. Deltagerne vil blive forbundet med finansierings- og risikobegrænsende instrumenter for at gøre det lettere at samle aftagernes efterspørgsel efter brint og brintbaserede brændstoffer i industri- og transportsektorer, der er vanskelige at dekarbonisere, f.eks. sø- og luftfartssektoren.

For at forberede revisionen af den delegerede retsakt om vedvarende brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, lancerer Kommissionen en undersøgelse med henblik på at vurdere effektiviteten af rammen for brint og indkredse mulige hindringer for opskalering af vedvarende brint. Kommissionen støtter også løbende interessenter i certificeringsprocessen, navnlig ved et regelmæssigt ajourført onlinedokument med spørgsmål og svar.

Flagskibsforanstaltninger – førende markeder: fremme af rent udbud og ren efterspørgsel	Tidsplan
Delegeret retsakt om kulstoffattig brint, der skaber lovgivningsmæssig sikkerhed for producenter af kulstoffattig brint	Første kvartal 2025
Retsakt om fremskyndelse af industriel dekarbonisering Indførelse af et mærke for kulstoffattige produkter	Fjerde kvartal 2025

²¹ Forordning (EU) 2024/1781.

Anvendelse af krav om bæredygtighed, modstandsdygtighed og EU-minimumsindhold i forbindelse med offentlige og private indkøb i strategiske sektorer for at sikre førende markeder for kulstoffattige produkter	
Meddelelse og lovgivningsforslag om grønnere virksomhedsvognparker	2025/2026
Revision af direktiverne om offentlige indkøb med henblik på at integrere anvendelsen af ikkeprisrelaterede kriterier	Fjerde kvartal 2026
Nøgleresultatindikator – 40 % af nøglekomponenterne i cleantech-produkter på EU-markedet skal være produceret i Europa²² Nøgleresultatindikator – Mindskelse af eksterne sårbarheder for produkter under aftalen om ren industri som målt ved indekset for ekstern sårbarhed fra det nuværende niveau på 0,19. (EXVI)²³.	

4. Offentlige og private investeringer

Omstillingen til en ren økonomi vil kræve store investeringer. EU er nødt til at øge sine årlige investeringer i energi, industriel innovation og opskalering samt transportsystemet med ca. 480 mia. EUR sammenlignet med foregående årti²⁴. Mobilisering af privat kapital er afgørende. Dette kræver langsigtet lovgivningsmæssig stabilitet, offentlige incitamenter til dekarbonisering og effektiv politisk koordinering.

På grundlag af erfaringerne med EU-budgettet, som bidrager til klimarelevante foranstaltninger til støtte for den europæiske grønne pagt i indeværende finansieringsperiode, vil den næste flerårige finansielle ramme (FFR) også være en vigtig katalysator for omstillingen til ren energi. Den planlagte **Fond for Konkurrenceevne** vil yde stærk støtte til innovativ industri med henblik på bæredygtige investeringer inden for den næste FFR og en forenklet one-stop-shop-adgang til EU-midler. Den vil fokusere på projekter med europæisk merværdi såsom cleantech og samtidig støtte industriel dekarbonisering. EU-finansiering vil tilvejebringe betydelige yderligere investeringer i den infrastruktur og konnektivitet, der er nødvendig for at fuldføre energiunionen. Kommissionen vil vedtage en strategi for en **opsparings- og investeringsunion** for at gøre det muligt at mobilisere kapital til private investeringer. Dette vil gøre Europa til den førende destination for investeringer i industriel dekarbonisering og cleantech.

I dag har EU's industri behov for øjeblikkelig adgang til kapital. For at yde kortsigtet støtte vil aftalen om ren industri mobilisere over 100 mia. EUR med henblik på at

²² Artikel 42 i forordning (EU) 2024/1735.

²³ Europa-Kommissionens eksterne sårbarhedsindeks (EXVI) vil være omfattet af den årlige rapport om konkurrenceevnen for det indre marked. Det er et redskab, der vurderer EU's sårbarhed over for eksterne økonomiske chok. Ved hjælp af detaljerede handelsdata evaluerer EXVI afhængighed, konkurrencemæssig position og økonomisk eksponering med henblik på at støtte informerede politiske beslutninger og fremme industriel modstandsdygtighed. EXVI følger fremskridtene hen imod målene i EU's aftale om ren industri, der har til formål at mindske sårbarhederne i nøglesektorer. 0 = lav sårbarhed, 1 = høj sårbarhed.

²⁴ SWD(2023) 68 final – mellem 2021 og 2030.

forbedre forretningsgrundlaget for EU-fremstillet ren produktion, herunder yderligere 1 mia. EUR i garantier under den nuværende FFR.

Kommissionen vil gøre en indsats for at 1) styrke finansieringen på EU-plan, 2) mobilisere private investeringer og 3) øge effektiviteten af statsstøtten til støtte for målene i aftalen om ren industri samt målene for andre nationale støtteordninger.

4.1. Styrkelse af finansieringen på EU-plan

Innovationsfonden har vist sig at være et pålideligt redskab for EU's industrier, når det drejer sig om at finansiere industrielle dekarboniseringsprojekter og projekter til fremstilling af cleantech. For at øge virkningen bør der stilles yderligere finansieringsmuligheder til rådighed med henblik på at øge støtten til Innovationsfondens udvalgte projekter, der har modtaget mærket "Sovereignty Seal" i henhold til STEP-forordningen²⁵. Kommissionen vil undersøge, hvordan dette kan gøres lettere, herunder gennem øgede synergier mellem eksisterende finansieringsinstrumenter, med henblik på at maksimere finansieringen af STEP-mærkede projekter under Innovationsfonden på tværs af EU's regioner. Kommissionen vil sideløbende hermed søge yderligere at tilpasse finansieringskriterierne for Innovationsfonden og den nationale finansiering, hvilket vil fremskynde godkendelsen af statsstøtte til medlemsstater, der ønsker at støtte projekter med et STEP-mærke. Dette vil gøre processen tydeligere og give medlemsstaterne et incitament til at afsætte flere nationale ressourcer.

Desuden vil Kommissionen fremsætte forslag om en industriel dekarboniseringsbank, der sigter mod 100 mia. EUR i finansiering baseret på midler fra innovationsfonden, yderligere indtægter fra dele af ETS samt revision af InvestEU. For at sikre, at Unionen investerer i innovation og teknologier, der vil forme vores økonomi og fremme vores omstilling, vil dekarboniseringsbanken deltage i forvaltningen af den fremtidige Fond for Konkurrenceevne. Forud for revisionen af ETS-direktivet i 2026 vil Kommissionen **i 2025 iværksætte et pilotprojekt med en auktion på 1 mia. EUR om dekarbonisering af centrale industrielle processer på tværs af forskellige sektorer** til støtte for industriel dekarbonisering og elektrificering ved hjælp af en kombination af eksisterende ressourcer under Innovationsfonden og auktioner som en tjeneste.

Den industrielle dekarboniseringsbank vil maksimere emissionsreduktionen. Den vil anvende ETS-kvoter, der er reserveret til dette formål under EU's emissionshandelssystem, til støtte for projekter, der har reduktion af kulstofemissioner som mål, for at muliggøre teknologineutral støtte på tværs af industrisektorer, herunder gennem kulstofdifferencekontrakter. Den vil blive udformet med henblik på at sikre et konkurrencedygtigt udvalg og en retfærdig fordeling af støtten mellem medlemsstaterne. Den vil supplere ETS' prissignal og være med til at bygge bro over finansieringskløften for så vidt angår både kapital- og driftsudgifter.

Kommissionen planlægger at afsætte 6 mia. EUR fra Innovationsfonden i 2025, herunder til cleantech, batterifremstilling, Den Europæiske Brintbank og industriel dekarbonisering. Kommissionen opfordrer også medlemsstaterne til i højere grad at gøre brug af tilskud og auktioner som en tjeneste som en dokumenteret model for samling af EU-midler og nationale midler i et harmoniseret udvalg, der er foreneligt med statsstøttereglerne. Tyskland, Østrig,

²⁵ Forordning (EU) 2024/795.

Litauen og Spanien er her gået forrest i indsatsen ved at frigøre yderligere finansiering til RFNBO-brintprojekter.

Mere generelt vil Kommissionen beskytte EU's strategiske interesser ved i stigende grad at fokusere relevante indkaldelser på de industrielle dekarboniseringsbehov, gøre større brug af kriterier for modstandsdygtighed i indkaldelser af konkurrerende forslag eller begrænse tredjelands deltagelse i følsomme forskningsprojekter.

Forskning og innovation er en vigtig katalysator for fremme af den næste generation af cleantech, ren energi og dekarboniseret produktion i EU. Kommissionen vil lancere en flagskibsindkaldelse inden for rammerne af **Horisont Europa** på ca. 600 mio. EUR under arbejdsprogrammet for 2026-2027 til støtte for egnede projekter. Dette skal fremme synergier mellem rammeprogrammet for FoI og Innovationsfonden og skabe en pipeline af projekter fra FoI til udrulning. For at støtte fusion som en innovativ, dekarboniseret energikilde i fremtiden vil der desuden blive foreslået en fusionsstrategi, herunder oprettelse af offentlig-private partnerskaber (OPP'er), som skal fremskynde kommercialiseringen.

4.2. Udnyttelse af private investeringer

InvestEU er i øjeblikket det vigtigste redskab på EU-plan, når det drejer sig om at udnytte privat finansiering. Det fungerer i samarbejde med EIB-Gruppen, internationale finansielle institutioner og nationale erhvervsfremmende banker og har mobiliseret over 280 mia. EUR i yderligere finansiering til EU's økonomi.

Kommissionen fremsætter et forslag om ændring af InvestEU-forordningen med henblik på at øge InvestEU's risikokapacitet. Med dette forslag vil der blive skabt forenkling og fastsat bestemmelser om genanvendelse af overskud fra Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer og tilbageførsler fra eksisterende finansielle instrumenter, og egenkapitalstøtte gøres lettere. Dette forslag vil **mobilisere** ca. 50 mia. EUR i yderligere finansiering til og investeringer i EU's vigtige politiske prioriteter som f.eks. modernisering af industrielle processer, fremstilling og udrulning af cleantech, finansiering til energiinfrastrukturprojekter, rene mobilitetsløsninger eller affaldsreduktion og genanvendelse indtil udløbet af den nuværende FFR. Eksisterende garantiinstrumenter inden for rammerne af InvestEU vil også blive benyttet af EIB-Gruppen, til dels i forbindelse med en garantifacilitet for cleantech. For yderligere at øge finansieringen inden for områder, der er omfattet af aftalen om ren industri, opfordres interesserede medlemsstater til hurtigt at overføre deres ressourcer til InvestEU-medlemsstatssegmentet.

Kommissionen vil også arbejde sammen med EIB-Gruppen om nye initiativer til gavn for de sektorer, som aftalen om ren industri er rettet mod, således at de, hvis det er relevant, kan støttes ved hjælp af InvestEU. EIB-Gruppen er en af dem, der tilvejebringer mest klimafinansiering, og kan spille en væsentlig rolle, når det drejer sig om at sikre yderligere privat finansiering. Som bebudet i konkurrenceevnekompasset vil Kommissionen desuden samarbejde med EIB-Gruppen og private investorer om at indføre et TechEU-investeringsprogram for at dække finansieringskløften med henblik på at støtte disruptiv innovation, styrke EU's industrielle kapacitet og opskalere virksomheder, der investerer i innovative teknologier såsom kunstig intelligens, cleantech, kritiske råmaterialer, energilagring, kvantedatabehandling, halvledere, biovidenskab og neuroteknologi. EIB vil fortsat udvikle nye tilgange til at støtte europæiske virksomheder, der investerer i omstillingen til ren energi. Det kan f.eks. være incitamentsmekanismer til at skabe resultater inden for dekarbonisering.

4.3. Statsstøtterammen for aftalen om ren industri og anden støtte og facilitering

Støtte på nationalt plan, herunder statsstøtte og skatteincitament, spiller en afgørende rolle i dekarboniserings- og cirkularitetsindsatsen ved at yde finansiel støtte og reducere hindringerne for investeringer. Disse foranstaltninger styrker ikke kun bæredygtige projekters økonomiske levedygtighed, men drager også nytte af den private sektors deltagelse.

Den nye statsstøtteramme for aftalen om ren industri vil muliggøre nødvendig statsstøtte af et rimeligt omfang, som tiltrækker private investeringer. Dette gøres ved, at medlemsstaterne gives en længere planlægningshorisont på fem år, og at virksomheder gives mere investeringsforudsigelighed i forbindelse med projekter, der bidrager til at nå målene i aftalen om ren industri. Den nye ramme vil yde et væsentligt bidrag til at forenkle statsstøttereglerne og fremme målene i aftalen om ren industri, samtidig med at den bevarer de lige konkurrencevilkår og den europæiske samhørighed.

Forenklede og fleksible regler vil muliggøre hurtig godkendelse af statsstøtteforanstaltninger til dekarbonisering, særlig når foranstaltningerne har gennemgået en europæisk udvælgelsesproces, samt projekter inden for cleantech, samtidig med at urimelige konkurrenceforvridninger i det indre marked undgås. Med rammen indføres der standardiserede løsninger, hvormed medlemsstaterne let kan påvise forenelighed, og en bredere anvendelse af forenklede metoder til at fastsætte støttebeløb i stedet for komplekse individuelle vurderinger, idet der bygges på de midlertidige krise- og omstillingsrammebestemmelser. Rammen vil også muliggøre særskilte støtteordninger for specifikke teknologier som f.eks. vind- og solenergi og gøre det endnu lettere at støtte fleksibilitetsforanstaltninger vedrørende ikkefossile brændstoffer og kapacitetsmekanismer, der fremskynder dekarboniseringen af energisystemet. Støtte til yderligere fremstilling af cleantech-produkter, som f.eks. batterier og vedvarende teknologier, vil også blive tilladt ved hjælp af en ajourføring af reglerne for investeringer i visse strategiske kapaciteter til produktion af nettonulteknologier.

Forenklingen af de gældende statsstøtteregler er afgørende. Den kommende **gennemgang af den generelle gruppefritagelsesforordning** vil i væsentlig grad mindske den bureaukratiske byrde for både virksomheder og medlemsstater og lette den nødvendige støtte til industrien, samtidig med at den bevarer det indre markedes integritet. Parallelt hermed **evaluerer Kommissionen garantimeddelelsen** med henblik på at vurdere, om den stadig udgør en tilstrækkeligt tydelig og forudsigelig ramme for at stille statsgarantier. Statsgarantier kan være et effektivt støtteinstrument, som drager nytte af privat finansiering og samtidig er en mindre byrde på offentlig ressourcer end støtte gennem direkte tilskud. **Kommissionen vil også arbejde tæt sammen med medlemsstaterne for at fremskynde udarbejdelsen af nye vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse** med henblik på at øge effektiviteten af redskabet til støtte for industriel dekarbonisering og fremstilling af cleantech i EU. Den vil stille et nyt støtteknudepunkt til rådighed, hvis formål er hurtigere iværksættelse af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse. Kommissionen vil også arbejde sammen med EIB om at udvikle en **one-stop-shop**, som skal yde rådgivning om tilskudsansøgninger og finansiel strukturering.

Ud over statsstøttereglerne er Kommissionen også parat til at give yderligere vejledning til virksomheder om, hvorvidt **samarbejdsprojekter, der bidrager til at nå EU's prioriterede mål, er forenelige** med konkurrencereglerne, særlig med dem, der vedrører innovation, dekarbonisering og den økonomiske sikkerhed i EU. Desuden vil retningslinjerne for vurdering

af fusioner blive revideret for at sikre, at der i konkurrenceanalysen foretages en bedre integrering af virkningen af fusioner på bæredygtige produkters prismæssige overkommelighed og på ren innovation eller på at skabe effektivisering, som giver vedvarende fordele, og på innovation, modstandsdygtig og konkurrenternes investeringsintensitet i visse strategiske sektorer.

Endelig er skattepolitik et vigtigt incitament til at nå målene i aftalen om ren industri. De bør ikke give fossile brændstoffer en fordel i forhold til ren energi. **Kommissionen vil henstille til, at medlemsstaternes selskabsskattesystemer støtter et forretningsmæssigt grundlag for ren teknologi.** Foranstaltninger kunne omfatte **kortere afskrivningsperioder** for aktiver inden for cleantech, hvilket gør det muligt for virksomheder hurtigt at afskrive omkostninger og nyde godt af skatteincitamenter, som opvejer høje initialinvesteringer, og anvendelse af **skattefradrag** for virksomheder i sektorer, der er strategisk vigtige for omstillingen til ren energi, for at gøre det mere økonomisk attraktivt at investere i dekarboniserede praksisser. I det omfang sådanne foranstaltninger omfatter statsstøtte, vil disse instrumenter blive indarbejdet i reglerne om forenelighed i den nye ramme for statsstøtte. Disse skatterelaterede foranstaltninger vil blive parret med yderligere **tiltag til at nedskalere og udfase subsidier til fossile brændstoffer**, f.eks. i forbindelse med det europæiske semester 2025. For at lette vækst og investeringer i nye innovative virksomheder vil Kommissionen foreslå en 28. ordning, som vil forenkle de gældende regler.

Flagskibsforanstaltninger – Offentlige og private investeringer	Tidsplan
Forøgelse af InvestEU's risikokapacitet	Første kvartal 2025
Støtteknudepunkt til udformning af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse	2025
Statsstøtteramme for aftalen om ren industri	Andet kvartal 2025
Henstilling til medlemsstaterne om at vedtage skatteincitamenter til støtte for aftalen om ren industri	Andet kvartal 2025
Flagskibsindkaldelser inden for rammerne af Horisont Europa	Fjerde kvartal 2025
Pilotauktion inden for rammerne af Innovationsfonden	2025
Industriel dekarboniseringsbank	Andet kvartal 2026
TechEU-investeringsprogram om opskalering af virksomheder sammen med EIB-Gruppen og den private sektor	2026

Nøgleresultatindikator: Forøgelse af det samlede investeringsvolumen til støtte for industriens omstilling fra 52,7 mia. EUR²⁶

5. Drivkraften bag den cirkulære økonomi: sikker adgang til materialer og ressourcer

Europa bør anlægge en mere strategisk tilgang til fremskaffelse af råmaterialer og sekundære råmaterialer for drastisk at mindske, hvor udsatte vi er for upålidelige leverandører, og forebygge forsyningsafbrydelser. Cirkularitet bør mere end nogensinde være en drivkraft bag innovation.

Ved at gøre cirkularitet til et centralt element i vores dekarboniseringsstrategi gør EU ikke kun vigtige materialer mere prismæssigt overkommelige og mere tilgængelige. EU reducerer også vores afhængighed i takt med, at materialer genbruges, genfremstilles, genanvendes og beholdes i økonomien længere. Det europæiske genfremstillingsmarkeds cirkulære potentiale forventes at vokse fra sin nuværende værdi på 31 mia. EUR til 100 mia. EUR inden 2030, hvilket vil skabe 500 000 nye arbejdspladser. Dette vil gøre Europas industriproduktion mere bæredygtig, fremskynde dekarboniseringen og øge ressourcesikkerheden.

5.1. Hurtig gennemførelse af forordningen om kritiske råstoffer

For at sikre adgangen til kritiske råmaterialer, som er afgørende for den dobbelte omstilling, og som EU er stærkt afhængigt af et begrænset antal tredjelandsleverandører for at opnå, vil Kommissionen **prioritere gennemførelsen af forordningen om kritiske råstoffer**. Dette vil omfatte anerkendelse af en første liste over strategiske projekter i marts 2025 for at sikre diversificering af forsyninger i hele værdikæden og lette adgangen til offentlig og privat finansiel støtte til disse projekter.

Kommissionen vil på grundlag af sine erfaringer med AggregateEU skabe en platform for efterspørgselsaggregering og en matchmakingmekanisme for strategiske råmaterialer. Som et næste skridt vil Kommissionen, som supplement til forordningen om kritiske råstoffer og i overensstemmelse med anbefalingerne i Draghirapporten, etablere et særligt **EU-center for kritiske råmaterialer**, som skal foretage fælles indkøb af råmaterialer på vegne af interesserede virksomheder og i samarbejde med medlemsstaterne. Andre opgaver kunne vedrøre koordinering af strategiske lagre, overvågning af forsyningskæden og udformning af finansielle produkter til investeringer i leverancerne i leverandørledet i EU og tredjelande.

5.2. Cirkulær økonomi

EU's industri er en frontløber inden for cirkularitet. Denne indsats hæmmes dog for indeværende af et manglende omfang og manglen på et indre marked for affald, sekundære råmaterialer, genanvendelige materialer og pionermarkeder. For at afhjælpe denne mangel vil Kommissionen fortsat arbejde tæt sammen med interessenter for at kortlægge tiltag og foranstaltninger, som vil muliggøre gennemgribende skridt i retning af cirkularitet. EU er også nødt til at sikre sig, at produkter, som indeholder værdifulde og knappe materialer

²⁶ https://investeu.europa.eu/investeu-programme/investeu-fund/investeu-indicators_en#key-indicators-selection.

(gen)anvendes på effektiv vis og så længe som muligt, inden de bliver til affald, herunder ved at kravene til miljøvenligt design udrulles fuldt ud for vigtige grupper af produkter.

Kommissionen vil vedtage en retsakt om cirkulær økonomi i 2026, som vil fremskynde den cirkulære omstilling og bygger på vores indre marked. Retsakten vil muliggøre fri bevægelighed for cirkulære produkter, sekundære råmaterialer og affald, fremme en større forsyning af genanvendte materialer af høj kvalitet og stimulere efterspørgslen efter sekundære råmaterialer og cirkulære produkter, samtidig med at omkostningerne til råvarer nedbringes. En af foranstaltningerne i retsakten er en revision af eksisterende regler om affald af elektrisk og elektronisk udstyr for at sikre, at reglerne bliver enklere og er egnede til formålet, og at de kritiske råmaterialer, som udstyret indeholder, genindvindes. Retsakten harmoniserer kriterierne for affaldsfasens ophør for at lette overgangen fra affald til værdifulde sekundære råmaterialer, forenkler og digitaliserer og udbreder på målrettet vis det udvidede producentansvar og øger efterspørgslen ved hjælp af kriterier for offentlige indkøb. Retsakten skaber incitament til at øge brugen af metalskrot og gøre digitalisering af nedrivningstilladelser og kontrol forud for nedrivning obligatorisk. For at gå væk fra fossile materialer er det afgørende at indføre krav om brugen af nye kilder til råmaterialer såsom genanvendte og biobaserede materialer til erstatning af f.eks. nye fossile materialer i plast. Foranstaltningerne i retsakten vil supplere og lette udrulningen af **forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter**. Arbejdsplanen i henhold til denne forordning vedtages i april 2025.

For at øge cirkulariteten og genanvendelseskapaciteten i EU, herunder for nå det mål om genanvendelse på 25 %, der er fastsat i forordningen om kritiske råstoffer, vil Kommissionen overveje yderligere foranstaltninger til at gøre det mere attraktivt at genanvende affald med kritiske råmaterialer inden for Unionen end at eksportere det. Kommissionen vil også arbejde på foranstaltninger til at skabe incitament til en omlægning fra deponering til genbrug og genanvendelse ved hjælp af mere effektiv særskilt indsamling. I den forbindelse vil Kommissionen også tage med i betragtning, om tredjelande har indført eksportrestriktionsforanstaltninger for kritiske råmaterialer. Samtidig vil EU samarbejde med tredjelande, som ønsker at udvikle partnerskaber om cirkulær økonomi på dette område. Eksportafgifter vil muligvis også blive vurderet og overvejet. Indføres de, vil de kunne anvendes til at finansiere investeringer i genanvendelseskapacitet.

Da den europæiske industri for genanvendelse af batterier befinder sig i en kritisk situation med knaphed af sort masse, som eksporteres til tredjelande trods dens økonomiske og miljømæssige betydning for det europæiske batteriøkosystem. **Kommissionen vil vedtage særlige foranstaltninger vedrørende sort masse** i betragtning af dennes farlige egenskaber.

Vi er ikke blot nødt til at fjerne lovgivningsmæssige hindringer, men også lette en væsentlig opskalering af investeringer i forsyningerne af sekundære råmaterialer, som er nødvendige i den industrielle produktion. Samarbejdet mellem medlemsstaterne og interesserede økonomiske aktører vil blive fremmet gennem **transregionale cirkularitetsknudepunkter** for at fremme intelligent specialisering og stordriftsfordele i forbindelse med genanvendelse. Knudepunkterne vil kortlægge strategiske projekter på grundlag af forslag fra grupper af

medlemsstater og/eller industrielle aktører, hvilket gør det muligt at sammenlægge forskellige regionale strømme. Denne tilgang vil sikre en tilstrækkelig stor skala, som gør det muligt for installationerne at nå den størrelse, der er nødvendig, for at de kan være i kontinuerlig drift. Knudepunkterne vil bygge på erfaringerne med strategiske projekter inden for rammerne af forordningen om kritiske råstoffer og anvende tilsvarende tilgange til tekniske og biologiske materialer, som industrien er afhængig af. Desuden vil Kommissionen aktivt bistå medlemsstaterne med at udforme potentielle nye vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse vedrørende cirkulære avancerede materialer til brug i rene teknologier.

Dertil kommer, at Kommissionen vil iværksætte en faktaundersøgelse for at indsamle input fra markedsdeltagere om, hvordan europæiske virksomheder i øjeblikket skaffer og genanvender de vigtige råmaterialer, og vurdere, om der er behov for mere samarbejde mellem aktørerne i industrien. Dette kunne blive støttet af uformel vejledning om, hvordan samarbejde inden for genanvendelse af råmaterialer kan foregå mest effektivt i overensstemmelse med EU's konkurrenceregler.

Desuden vil Kommissionen gennemgå reglerne om **ordningen for brugte genstande i momsdirektivet**²⁷ som led i et grønt momsinitiativ, som skal håndtere spørgsmålet om moms på brugte produkter. Endelig er det, for at sikre en effektiv omstilling til cirkularitet, nødvendigt at arbejde tæt sammen med alle interessenter. Til dette formål vil Kommissionen iværksætte en dialog om cirkularitet i forbindelse med ren industri, som skal støtte forberedelsen af retsaktten om cirkulær økonomi og kortlægge områder, hvor der er behov for en yderligere indsats.

Eksemplet med gødningsstoffer illustrerer, hvilket potentiale aftalen om ren industri har på tværs af sektorer. I nævnte eksempel fremstår cirkularitetsdagsordenen som en sikkerhedsdagsorden. Produktionen af gødningsstoffer internt i Unionen, herunder produktionen af kulstoffattige gødningsprodukter og genvundne næringsstoffer, mindsker afhængigheden af import af og emissioner fra gødningsstoffer, fremmer cirkulære forretningsmodeller og bør reducere priserne på rå- og hjælpestoffer for landbrugerne.

Flagskibsforanstaltninger – Drivkraften bag den cirkulære økonomi: sikker adgang til materialer og ressourcer	Tidsplan
Første liste over strategiske projekter inden for rammerne af forordningen om kritiske råstoffer	Første kvartal 2025
Vedtagelse af arbejdsplan for miljøvenligt design	Andet kvartal 2025
EU-center for kritiske råmaterialer, som skal stå for fælles indkøb og håndtering strategiske lagre	Fjerde kvartal 2026
Retsakt om cirkulær økonomi	Fjerde kvartal 2026

²⁷ Rådets direktiv 2006/112/EF.

Grønt momsinitiativ	Fjerde kvartal 2026
Transregionale cirkularitetsknudepunkter	Fjerde kvartal 2026
Nøgleresultatindikator: Forøgelse af forbruget af cirkulære materialer fra 11,8 % i dag til 24 % ²⁸ i 2030 ²⁹	

6. Globale markeder og internationale partnerskaber

Opfyldelsen af målene i den nye aftale om ren industri er nært forbundet med vores evne til at handle internationalt. EU kan ikke nå sine mål for en ren industri uden partnerskaber på den globale scene. Mange af de kritiske råmaterialer, som er afgørende for den grønne omstilling og for EU's modstandsdygtighed og sikkerhed, må skaffes uden for EU. Samtidig er skiftet i retning af bæredygtige, diversificerede og modstandsdygtige industrielle værdikæder også en interesse, som vi deler med vores partnere. Vores økonomiske succes afhænger også af åben, regelbaseret handel og adgang til tredjelandsmarkeder for varer og kapital.

I dag kappes verdens største økonomier om adgang til markeder, kritiske råmaterialer, nye teknologier og globale handelsruter for at blive de første til at nå klimaneutralitet og udvikle eller erhverve strategiske teknologier. Desuden står industrien over for illoyal global konkurrence, navnlig på grund af eksporten af indenlandsk overkapacitet fra andre lande til stærkt nedsatte priser. Vi er gået ind i en æra med global geoøkonomisk konkurrence, hvor det er nødvendigt at beskytte de lige vilkår på globalt plan og sikre, at EU-markedet ikke tjener som en eksportdestination, som kan fyldes op med overskydende global kapacitet.

6.1. Partnerskaber for ren handel og investering

Ifølge Det Internationale Energiagentur vil det globale marked for ren energiteknologi have en værdi af 2 billioner USD i 2035. For at opnå klimaneutralitet på en konkurrencedygtig måde er det afgørende, at europæiske virksomheder, investorer og arbejdstagere sikrer sig den størst mulige andel i denne mulighed.

EU's omfattende netværk af handelsaftaler sikrer, at europæiske virksomheder har bedre adgang til tredjelandsmarkeder og vigtige input. Det er derfor afgørende, at EU fortsat **undertegner, indgår og fuldt ud gennemfører udestående frihandelsaftaler** og gør fremskridt i igangværende forhandlinger om nye frihandelsaftaler. **Partnerskaber for ren handel og investering vil supplere disse aftaler** ved hjælp af en hurtigere, mere fleksibel og mere målrettet tilgang, som er skræddersyet til EU's og dets partners konkrete forretningsinteresser. Partnerskaberne for ren handel og investering vil derfor blive udformet således, at EU's optræden udadtil er bedre tilpasset målene i EU's industripolitik og tager hensyn til erhvervslivets muligheder og behov. Partnerskaberne vil have fokus på bedre at håndtere strategisk afhængighed og sikre EU's stilling i afgørende globale værdikæder ved at diversificere vores forsyningskæder og sikre bedre adgang til råmaterialer, ren energi og

²⁸ COM (2020) 98 final – En ny handlingsplan for den cirkulære økonomi.

²⁹ Rapporten i Årsrapporten om det indre marked og konkurrenceevnen ([link til 2025-udgaven](#)).

cleantech. De vil også fremme samarbejde om ren energiteknologi og politikker for omstillingen til ren energi og støtte dekarboniseringsindsatsen i partnerlande. I den forbindelse vil det være afgørende af tilgodese erhvervslivets behov og interessernes i erhvervslivet i både EU og dets partnere og at udforme effektive partnerskaber for ren handel og investering og sikre, at de handels- og investeringsmuligheder, der opstår med partnerskaberne, kommer godt fra start.

Med partnerskaberne for ren handel og investering samles regler, reguleringssamarbejde og investeringer med henblik at udvikle strategiske værdikæder med partnere. For det første vil investeringer blive mobiliseret ved at kortlægge konkrete projekter, som kombinerer privat og offentlig finansiering gennem Global Gateway-investeringer, som tilvejebringes ved hjælp af en Team Europe-tilgang. For det andet vil regler bidrage til at skabe gunstige betingelser for rene investeringer og forretningsmuligheder for EU-virksomheder, så de kan operere på lige vilkår på markeder uden for EU. For det tredje vil reguleringssamarbejde støtte partnere i at udrulle navnlig cleantech, elektrificering, cirkularitet, dekarboniseringsstandarder og CO₂-prissætning. Resultatet vil være troværdige og attraktive partnerskaber, som fremmer investeringer i cleantech, som i sidste ende også vil fremskynde omstillingen globalt. Kommissionen tager sigte på at iværksætte det første partnerskab for ren handel og investering i marts.

Inden for rammerne af den nye pagt for Middelhavsområdet vil et ambitiøst initiativ for samarbejde om energi og cleantech på tværs af Middelhavsområdet stimulere store offentlige og private investeringer i vedvarende energi. Desuden vil vores diplomati fortsat støtte partnerlande i at engagere sig i den grønne omstilling inden for rammerne af ambitiøse klima- og miljøpolitikker og de nationalt bestemte bidrag i henhold til Parisaftalen. EU bør vedtage en strategisk tilgang til energisamarbejde med fokus på tre vigtige områder, nemlig diplomati, teknisk bistand og økonomi, idet indsatsen forenes med medlemsstaterne på nationalt plan.

6.2. Forbedring af CO₂-grænsetilpasningsmekanismen

CO₂-grænsetilpasningsmekanismen sikrer, at EU's indsats til reduktion af industriemissioner ikke undermineres af kulstofintensiv import af varer fremstillet uden for EU, og mekanismen skaber incitament til dekarbonisering og CO₂-prissætning globalt. De data, der hidtil er blevet indsamlet, tyder dog på, at et begrænset antal importører står for over 99 % af de drivhusgasemissioner, der er indlejret i importerede varer. Kommissionen foreslår at forenkle CO₂-grænsetilpasningsmekanismen væsentligt og mindske den administrative byrde på industrierne og deres forsyningskæder, samtidig med at der fortsat skabes incitament til CO₂-prissætning globalt. Dette er et første, men nødvendigt skridt i retning af at gøre CO₂-grænsetilpasningsmekanismen mere effektiv.

I andet halvår af 2025 vil Kommissionen også fremlægge en **omfattende rapport om gennemgang af CO₂-grænsetilpasningsmekanismen**. I rapporten vil der blive foretaget en vurdering af en udvidelse af CO₂-grænsetilpasningsmekanismens anvendelsesområde til at omfatte yderligere EU ETS-sektorer og produkter i efterfølgende produktionsled. Det vil også blive vurderet, om indirekte emissioner på tværs af alle sektorer i CO₂-grænsetilpasningsmekanismen bør medtages, i betragtning af de indirekte omkostninger til elektricitet for EU-producenter. I rapporten fastlægges en strategi til håndtering af eventuelle risici for omgåelse. Ved denne lejlighed vil Kommissionen desuden gennemgå, hvordan

problemet med kulstoflækage i forbindelse med varer, der eksporteres til tredjelande, håndteres. Gennemgangen vil blive fulgt af et lovgivningsforslag i første halvår af 2026.

Parallelt hermed vil EU ved hjælp af teknisk bistand og reguleringssamarbejde fortsætte med yderligere at støtte partnerlandes dekarboniseringsindsats. Ved hjælp af den nyligt iværksatte taskforce om international CO₂-prissætning og CO₂-markedsdiplomati vil EU også fremme udviklingen af CO₂-prissætning og CO₂-markeder på verdensplan ved at støtte partnerlande i at udvikle effektive politikker for CO₂-prissætning og solide tilgange til internationale CO₂-markeder.

6.3. Fremme og beskyttelse: sikring af lige vilkår for EU's industri

EU er nødt til at forblive et attraktivt sted at drive forretning, samtidig med at det sikres, at udenlandske investeringer, særlig inden for strategiske sektorer, bidrager til økonomisk vækst, men ikke mindsker Europas økonomiske sikkerhed. Kommissionen vil i nært samarbejde med interessenter fra industrien og med medlemsstaterne foreslå foranstaltninger til at sikre, **at udenlandske investeringer i EU på bedre vis bidrager til, at EU's industri er konkurrencedygtig på lang sigt**, har teknologiske fordele og økonomiske modstandsdygtighed og skaber job af høj kvalitet i EU. Medlemsstaterne kan, f.eks. når det drejer sig om udenlandske investeringer, særlig når disse involverer offentlig finansiering, i fællesskab overveje betingelser som eksempelvis ejerskab af udstyret, input, der stammer fra EU, krav om personale baseret i EU, behov for joint ventures eller overførsel af intellektuel ejendomsret, idet der begyndes med visse strategiske sektorer som f.eks. bilindustrien eller produktion af vedvarende energi.

Samtidig er det afgørende at sikre, at udenlandske investeringer ikke underminerer Europas sikkerhed og offentlige orden. Med den igangværende gennemgang af EU's forordning om screening af udenlandske direkte investeringer³⁰ har Rådet og Europa-Parlamentet lejlighed til yderligere at styrke EU's ramme for screening af investeringer ved at mindske forskellene mellem nationale screeningmekanismer, indføre krav til modstandsdygtighed og tilpasse deres tilgange og politikker og derved minimere risikoen for "forumshopping".

Kommissionen vil senest i januar 2026 vedtage retningslinjer om nøglebegreber, der understøtter forordningen om udenlandske subsidier³¹, f.eks. om, hvordan Kommissionen vil vurdere udenlandske subsidiers fordrejende virkning. Med retningslinjerne vil det også blive præciseret, under hvilke omstændigheder Kommissionen kan beslutte at efterprøve fusioner i henhold til udenlandske regler om subsidier, som ikke lever op til standarderne, og som udgør en risiko for de lige vilkår på det indre marked. Kommissionen vil inden for strategiske sektorer gøre brug af undersøgelser på eget initiativ inden for rammerne af forordningen om udenlandske subsidier.

I overensstemmelse med Kommissionens mål om konkurrencedygtighed, modstandsdygtighed og bæredygtighed vil den overveje at tilpasse toldsatser inden for bundne niveauer, herunder om nødvendigt op til de maksimale niveauer, med undtagelser for f.eks. miljøbeskyttelse.

Kommissionen vil også fortsat gøre hurtig og effektiv brug af handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter som f.eks. antidumping- eller antisubsidietold, hvor det er

³⁰ Forordning (EU) 2019/452.

³¹ Forordning (EU) 2022/2560.

nødvendigt. For at beskytte vores industri mod illoyal konkurrence og sikre, at vores marked ikke fungerer som en eksportdestination for statslig overskydende global kapacitet, vil vi skærpe eksisterende handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter, herunder ved at afkorte tidsplanerne for undersøgelser eller i videre udstrækning gøre brug af procedurer på eget initiativ. Kommissionen vil også sammen med medlemsstaterne og interessenter overveje, om der er behov for yderligere instrumenter til at supplere og reformere værktøjskassen med handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter.

I takt med at der bliver stadig flere protektionistiske foranstaltninger over hele verden, er der risiko for, at **global overkapacitet** omdirigeres til EU-markedet. Kommissionen vil håndtere overkapacitet ved at intensivere vores internationale og multilaterale samarbejde og fokusere på at opdage og håndtere de grundlæggende årsager til ikkemarkedsorienterede foranstaltninger, herunder subsidier, der medfører forstyrrelse i vigtige industrier og handelsmønstre for kritiske varer og teknologier. EU vil i denne henseende søge et tættere samarbejde inden for G7 og udveksle oplysninger for at sikre, at autonome reaktioner og fælles tiltag er velkoordinerede og effektive.

Flagskibsforanstaltninger – Globale markeder og internationale partnerskaber	Tidsplan
Indledning af forhandlinger om det første partnerskab for ren handel og investering	Første kvartal 2025
Forenkling af CO ₂ -grænsetilpasningsmekanismen (CBAM)	Første kvartal 2025
Omfattende gennemgang af CO ₂ -grænsetilpasningsmekanismen med vurdering af muligheden for at udvide mekanismens anvendelsesområde til andre EU ETS-sektorer, hvor der er risiko for kulstoflækage, til sektorerne i det efterfølgende produktionsled og til indirekte emissioner og støtte til eksportører med henblik på at lukke smuthuller.	Tredje kvartal 2025
Initiativ om samarbejde om energi og cleantech på tværs af Middelhavsområdet	Fjerde kvartal 2025
Lovgivningsforslag om en udvidelse af CO ₂ -grænsetilpasningsmekanismen	Første kvartal 2026
Retningslinjer til forordningen om udenlandske subsidier	Første kvartal 2026

7. Færdigheder og job af høj kvalitet med henblik på social retfærdighed og en retfærdig omstilling

Hvert menneske, hvert lokalsamfund og hver virksomhed bør nyde godt af omstillingen til ren energi. Aftalen om ren industri er et tilsagn om en retfærdig omstilling, som giver job af høj kvalitet og styrker mennesker, samtidig med at aftalen fremmer social samhørighed og lighed på tværs af alle regioner. Vores industri har behov for en kvalificeret arbejdsstyrke og er nødt til at tilbyde job af høj kvalitet for at tiltrække de bedste talenter. Det er afgørende for en

vellykket omstilling til ren energi, at fokus fastholdes på arbejdstagere og lokalsamfund som midtpunkt for den industrielle omstilling, med udnyttelse af talent og yderligere opbygning af nødvendige færdigheder. Samtidig betyder omstillingen til ren energi og den digitale omstilling også ændringer i arbejdsstyrken og nye krav til færdigheder.

7.1. Støtte til færdigheder

Industrien har behov for bedre adgang til færdigheder. Kommissionen vil skitsere en Union med færdigheder som en overordnet strategi, som skal give mennesker de færdigheder, de har behov for til at få mest muligt ud af deres potentiale, og sikre, at arbejdsgivere har adgang til den ekspertise, de har behov for til at opnå en dynamisk og konkurrencedygtig økonomi. Kommissionen vil også gennemgå EU's støttemodeller for sektorspecifikke færdighedsinitiativer (herunder akademierne, pagten for færdigheder, alliancen for lærlingeuddannelser og erhvervsekspertisecentre) for at strømline rammen for styrkelse af sektorspecifikke færdigheder i strategiske industrier, der er knyttet til aftalen om ren industri, med en øget støtte på op til 90 mio. EUR fra Erasmus+.

Unionen med færdigheder vil forbedre vores viden om færdigheder og fokusere på bl.a. investeringer, voksenuddannelse og livslang læring, erhvervsuddannelse, videregående uddannelse, fastholdelse af færdigheder og anerkendelse såvel som tiltrækning og integration af kvalificerede talenter fra tredjelande, herunder gennem den fremtidige EU-talentpulje. For at håndtere de udfordringer, der er forbundet med anerkendelse af færdigheder, vil Kommissionen overveje yderligere foranstaltninger, som skal strømline og forenkle processer, samt digitale værktøjer. Et **initiativ om overførsel af færdigheder** vil gøre det lettere at få anerkendt færdigheder, der er opnået i ét land, i et andet.

7.2. Støtte til arbejdstagere i overgangsfaser

Vi har behov for, at vores industri fortsat er et attraktivt sted at arbejde. Planen for kvalitetsjob, som skal udarbejdes sammen med arbejdsmarkedets parter, vil støtte medlemsstaterne og industrien i at tilbyde anstændige arbejdsvilkår, høje standarder for sundhed og sikkerhed, adgang til uddannelse og sikring af fair jobskifte for arbejdstagere og selvstændige samt fælles overenskomstforhandlinger med henblik på at tiltrække talent og bidrage til de europæiske industriers konkurrenceevne.

Planen for kvalitetsjob vil give støtte til arbejdstagere i overgangsfaser. I denne forbindelse vil Kommissionen sammen med arbejdsmarkedets parter drøfte en ramme, som skal støtte omstrukturingsprocessen på EU-plan og medlemsstatsplan. Rammen vil have fokus på en retfærdig omstilling, foregribelse af forandringer, hurtigere intervention, når en omstrukturering truer, og en forbedret ramme for information og høring.

Investeringer bør kombinere indkomstsikring og aktive arbejdsmarkedspolitikker for at støtte arbejdstagerne i overgangsfaser. Dette bør omfatte arbejdsformidlingstjenester, uddannelses- og omskolingsmuligheder, iværksætterstøtte, herunder støtte til sårbare grupper.

Drøftelserne vil også omfatte driften af Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen med henblik på at se på, hvordan den kan bidrage mere. For at skabe et grundlag for arbejde på dette område **vil Kommissionen oprette et europæisk observatorium for retfærdig omstilling** Det vil styrke evidensgrundlaget vedrørende retfærdighedsaspekter

af den grønne omstilling, udvikle standardiserede indikatorer, indsamle bedste praksis og lette udveksling af data for at måle virkninger og resultater vedrørende beskæftigelse, skabelsen af job af høj kvalitet, jobskifte, omskoling af arbejdsstyrken, investeringsbehov, social beskyttelse og adgang til vigtige tjenester³² og sikre en gennemsigtig dialog med arbejdsmarkedets parter, regionale og lokale myndigheder, civilsamfundet og andre interessenter om aspekter vedrørende en retfærdig omstilling.

Kommissionen vil undersøge mulighederne for at forbedre gennemførelsen af Fonden for Retfærdig Omstilling, idet høstede erfaringer og bedste praksis skal danne grundlaget for fremtidige instrumenter inden for rammerne af den næste flerårige finansielle ramme. Desuden vil Kommissionen vedtage den europæiske plan for økonomisk overkommelige boliger for bl.a. at håndtere arbejdsstyrkens mobilitet mod arbejdspladser i storbyområder.

Brugen af sociale betingelser i offentlig finansiering sikrer, at arbejdstagere nyder godt af den støtte, der ydes til industrien, herunder til at fremme fælles overenskomstforhandlinger. Denne tilgang er i overensstemmelse med EU's bredere mål om at fremme social retfærdighed sideløbende med økonomisk vækst. Øget konkurrenceevne skal bygge på eksisterende sociale resultater og EU's sociale model med henblik på at opnå en inklusiv og retfærdig grøn omstilling.

Unionen vil yderligere støtte arbejdsmæssige og sociale standarder for at sikre, at omstillingen er retfærdig og rimelig for alle, herunder i forbindelse med Kommissionens kommende evaluering af den eksisterende lovgivningsmæssige ramme for offentlige udbud.

Som led i gennemgangen af den generelle gruppefritagelsesforordning vil Kommissionen også vurdere, hvorvidt og hvordan støttereglerne kan ajourføres, således at de skaber bedre incitament for industrien til at investere i opkvalificering, omskoling, job af høj kvalitet og ansættelse af arbejdstagere med en retfærdig omstilling for øje. Kommissionen vil vurdere, om det er muligt at øge brugen af **betingelser vedrørende uddannelse og færdigheder** i forbindelse med offentlig finansiering til støtte for foregribelse og håndtering af forandringer og den industrielle omstilling. Desuden spiller konkurrencepolitik en afgørende rolle, når det drejer sig om at beskytte borgernes rettigheder mod for stor magt, herunder på det digitale område, og om at sikre, at nye aktører opererer på rimelig vis og ikke uretmæssigt koncentrerer økonomisk og strategisk magt.

For så vidt angår sociale leasingordninger for rene produkter, som skal sikre, at alle europæere har gavn af omstillingen til ren energi uden negative fordelingsmæssige virkninger, og bidrage til at stimulere efterspørgslen efter rene produkter, vil Kommissionen udarbejde en **vejledning til medlemsstaterne om sociale leasingordninger for nulemissionskøretøjer, varmepumper og andre rene produkter**. Disse skal yde økonomisk bistand til borgerne, så de har adgang til disse rene produkter, som også skal være støtteberettigede inden for rammerne af Den Sociale Klimafond.

³² I overensstemmelse med Rådets henstilling om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet (2022/C 243/04 af 16. juni 2022) og EU's kvalitetsramme for foregribelse af forandringer og omstruktureringer (COM/2013/0882 final af 13. december 2013).

Flagskibsforanstaltninger – Færdigheder og job af høj kvalitet med henblik på social retfærdighed	Tidsplan
Union med færdigheder	Første kvartal 2025
Plan for kvalitetsjob	Fjerde kvartal 2025
Vejledning om sociale leasingordninger for rene produkter	2025
Observatorium for retfærdig omstilling	Første kvartal 2026
Initiativ om overførsel af færdigheder	2026
Gennemgang af reglerne i den generelle gruppefritagelsesforordning for sociale virksomheder og ansættelse af dårligt stillede arbejdstagere	Fjerde kvartal 2027
Nøgleresultatindikator: Reduktion af antallet af erhverv, der kræver specifikke færdigheder eller viden med henblik på den grønne omstilling, og for hvilke mindst fem medlemsstater har rapporteret om mangel på arbejdskraft. I 2024 var der 27 sådanne erhverv ³³ .	

8. Gennemførelse af aftalen om ren industri på tværs af sektorer

Aftalen om ren industri vil tjene som en ramme for at indgå i dialog med industrierne, med særlig fokus på SMV'erne, med henblik på at udvikle sektorspecifikke omstillingsforløb. Disse vil gøre det muligt at træffe informerede beslutninger om investeringer og lette mobiliseringen af mere kapital til omstillingen og i sidste ende sætte skub i fremskridtene mod en renere og mere konkurrencedygtig industriel fremtid.

For at skræddersy foranstaltningen til de enkelte sektors specifikke behov er adskillige sektorspecifikke planer under udarbejdelse i 2025, som vil blive fulgt af planer for andre sektorer alt efter behov:

Industrihandlingsplanen for bilindustrien vedtages den 5. marts og bygger på den igangværende strategiske dialog. Med handlingsplanen håndteres behovene i bilindustriens værdikæde med kraftig fokus på innovation inden for fremtidige teknologier og kapaciteter.

I handlingsplanen for stål og metal, som vil bygge på den strategiske dialog, som indledes den 4. marts, vil der blive foreslået konkrete foranstaltninger for industrier inden for jern, ikke-jernholdige metaller, stål og metal. De har været rygraden i EU's industri i århundreder og er afgørende for omstillingen til ren energi og den digitale omstilling.

³³ Som rapporteret af Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed på grundlag af data fra de nationale Eureskoordineringsbureauer. Krav til færdigheder og viden er tilpasset til den europæiske taksonomi for færdigheder, kompetencer, kvalifikationer og erhverv (ESCO) med henblik på den grønne omstilling. Eksempler analyseres ved hjælp af det grønne intensitetsindeks for europæiske færdigheder, kompetencer, kvalifikationer og erhverv (ESCO).

Med en **kemikalieindustripakke**, som planlægges vedtaget sidst i 2025, anerkendes kemikaliesektorens strategiske rolle som en "industri bestående af industrier" og de kritiske molekylers industri. I pakken vil der blive foreslået målrettede initiativer, som skal forbedre sektorens konkurrenceevne, skabe modernisering og støtte produktion og innovation i Europa.

I en **investeringsplan for bæredygtig transport** vil der blive skitseret kort- og mellemfristede foranstaltninger til prioritering af specifikke vedvarende og kulstoffattige brændstoffer til lufttransport og vandvejstransport, som mange energiintensive industrisektorer afhænger af. Med planen fremskyndes også udrulningen af opladningsinfrastrukturen. Nye regler, der letter støtten til en overgang til bæredygtige landtransportformer, vil gøre det muligt for jernbanesektoren at tage omstillingen til ren energi og den digitale omstilling til sig.

Kommissionen vil også fremsætte forslag om en **bioøkonomisk strategi**, som skal forbedre ressourceeffektiviteten og udnytte det væsentlige vækstpotentiale, som biobaserede materialer har til at erstatte fossilbaserede materialer, og i de dermed forbundne industrier. Dette kan også reducere vores afhængighed af importerede råmaterialer yderligere. I den nye plan for den bioøkonomiske sektor vil der blive fastsat prioriteter for fremstilling og anvendelse af biomaterialer og for at beholde dem i økonomien så længe som muligt. Den europæiske havpagt vil fremme innovation inden for blå cleantech, vedvarende offshoreenergi og praksis for cirkulær økonomi.

9. Konklusion

Den eneste måde, hvorpå EU kan følge med vores ressourcerige konkurrenter, er ved at gøre dekarbonisering og cirkularitet til midtpunktet for vores økonomiske politik. Aftalen om ren industri er vores strategi herfor. EU's drivhusgasemissioner ligger nu 37 % under 1990-niveauet, men BNP er steget med 68 % i samme periode. Disse fremskridt understreger, at dekarbonisering er en drivkraft for økonomisk vækst og velstand, som åbner nye muligheder for europæerne.

EU ligger inde med alle de nødvendige redskaber, men deres sande styrke hidrører fra en strategisk tilpasning af og sammenhængende brug af dem med henblik på at nå fælles mål. Et væsentligt aspekt af vores strategi er at fastholde unge talenter og skabe muligheder, som inspirerer og inddrager den næste generation. Vores tilgang omfatter en sammenhængende ekstern og intern dimension, som tilpasser vores styrker til den aktuelle geopolitiske virkelighed, hvor globale markeder og adgang til ressourcer har udviklet sig. Dette kræver sikring af lige vilkår, uden at det går ud over de høje miljøstandarder og sociale standarder, som vores samfund kræver.

En strategi er dog kun så god, som dens gennemførelse er effektiv. Dette kræver solide målemetoder, overvågning og dialog og en koordineret indsats på EU-plan for investeringer og opskalering. Kommissionen vil i sin årsrapport om det indre marked og konkurrenceevnen nært overvåge fremskridtene i retning af at nå målene for dekarbonisering og konkurrencedygtighed og gradvist tilføje nye nøgleresultatindikatorer som fastsat i dette dokument. Kommissionen vil også styrke koordineringen på tværs af sin organisation for at yde strategisk styring, overvåge fremskridt og indgå i dialog med lokale myndigheder og interessenter.

Samarbejde og koordinering med medlemsstaterne er afgørende. Kommissionen vil også arbejde sammen med fælleslovgiverne om at gennemføre de foranstaltninger, der er skitseret i

denne meddelelse. Drøftelserne vil indledningsvis have fokus på at udpege hastende prioriterer for dekarbonisering samt industriklynger.

Vi opfordrer industrien til at udøve ledelse nedefra og op og til målrettet tilpasning for at levere håndgribelige resultater, som kan være skalerbare på europæisk plan.

Tilsammen vil foranstaltningerne i denne fælles køreplan for dekarbonisering og konkurrencedygtighed for den europæiske industri sikre, at der er en bæredygtig fremtid for produktion i Europa – både økonomisk, miljømæssigt og socialt.